

YARDIM TOPLAMA KANUNU

Kanun Numarası : 2860
Kabul Tarihi : 23/6/1983
Yayımlandığı R.Gazete: Tarih: 25/6/1983 Sayı: 18088
Yayımlandığı Düstur : Tertip: 5 Cilt: 22 Sayfa: 438

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç:

Madde 1 - Bu Kanunun amacı; yardım toplamaya yetkili kişi ve kuruluşları ve bunların hangi amaçla yardım toplayabileceklerini belirlemek, yardımın toplanmasına, kullanılmasına ve denetlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam:

Madde 2 - Bu Kanun; yardım toplamaya yetkili kişi ve kuruluşların, amaçlarına ve kamu yararına uygun olarak, yardım toplama faaliyetlerine ait esasları kapsar.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin kendi bünyesindeki yardım toplama faaliyetleri ile dernekler, sendikalar ve bunların üst kuruluşları, spor kulüplerine, mesleki kuruluşlara ve bağış kabulüne yetkili vakıflara kendi statülerine göre üyeleri ve diğer kişiler tarafından yapılacak bağış ve yardımlarla bunların öz kaynaklarından sağlayacakları gelirler, bu Kanunun kapsamı dışındadır.

Yardım toplayabilecek olanlar:

Madde 3 - Kamu yararına uygun olarak, amaçlarını gerçekleştirmek, muhtaç kişilere yardım sağlamak ve kamu hizmetlerinden bir veya birkaçını gerçekleştirmek veya destek olmak üzere gerçek kişiler, dernekler, kurumlar, vakıflar, spor kulüpleri, gazete ve dergiler yardım toplayabilirler.

Yardımanın isteğe bağlı olması:

Madde 4 - Yardım isteğe bağlıdır. Kişi ve kuruluşlar yardımda bulunmaya zorlanamaz.

Yardım toplama şekilleri:

Madde 5 - Bu Kanuna göre; makbuzla, belirli yerlere kutu koyarak, bankalarda hesap açtırarak, yardım pulu çıkararak, eşya piyangosu düzenleyerek, kültürel gösteriler ve sergiler yoluyla, spor gösterileri, gezi ve eğlenceler düzenlemek suretiyle yardım toplanabilir.

Yardıml toplama faaliyetlerinde, yardıml toplama şekillerinden bir veya birkaçı kullanılabilir.

Yardıml toplama işinde kullanılan makbuz ve biletlerde, yardımlın hangi amaç için toplandığının belirtilmesi zorunludur.

Gerçek kişiler tarafından girişilecek yardıml toplama faaliyetlerinde, bu iş için hazırlanacak özel makbuz veya biletler kullanılır.

Makbuz ve biletlerin biçimi, bastırılması, kullanılması ve dağıtılması hususlarına ait esaslar yönetmelikte belirtilir.

İKİNCİ BÖLÜM

İzin, İzin Vermeye Yetkili Makamlar ve Başvuru

İzin alma zorunluđu:

Madde 6 - Kişiler ve kuruluşlar, yetkili makamdan izin almadan yardıml toplayamazlar. Ancak, kamu yararına çalışan dernek, kurum ve vakıflardan hangilerinin izin almadan yardıml toplayabilecekleri, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenip ilan edilir.

İzin alınmadan girişilen yardıml toplama faaliyetleri güvenlik kuvvetlerince derhal men edilir ve sorumlular hakkında kovuşturma yapılır.

İzin vermeye yetkili makamlar:

Madde 7 - Yardıml toplama faaliyeti birden fazla ili kapsıyorsa İçişleri Bakanlığından, bir ilin birden fazla ilçesini kapsıyorsa o ilin valisinden, bir ilçenin sınırları içinde ise o ilçenin kaymakamından izin alınır.

Yardıml toplama faaliyetleriyle ilgili işlemlerin yürütülmesinden, il ve ilçelerin emniyet kuruluşları, ilçede emniyet kuruluşunun bulunmaması halinde jandarma kuruluşları görevlidir. İzinin İçişleri Bakanlığınca verilmesi halinde ise bu görev Emniyet Genel Müdürlüğüne yerine getirilir.

Başvuru:

Madde 8 - Yardıml toplayacak kişi ve kuruluşlar, isteklerini bir dilekçeyle izin vermeye yetkili makama bildirirler.

Gazete ve dergiler için dilekçeler sorumlu yazı işleri müdürlerince verilir.

Yardıml toplama, öğrenim kurumları yararına veya kurum içinde yapılacak işe, başvuru dilekçesine kurum sorumlusunun yazılı izninin eklenmesi zorunludur.

Başvuru dilekçelerinde bulunması gereken hususlar ve eklenecek belgeler yönetmelikte gösterilir.

Başvurunun incelenmesi ve izin:

Madde 9 - İzin vermeye yetkili makamlarca başvuru üzerine; işin önemi, yardıml toplama faaliyetine girişeceklerin yeterlikleri, yapılacak hizmetin amaca ve kamu yararına uygunluğu, yardıml toplama faaliyetinin başarıya ulaşım ulaşamayacağı ve gerekli görülen diğer konular üzerinde inceleme yapılır ve sonucu en geç iki ay içinde başvuranlara bildirilir.

Süre:

Madde 10 - Yardım toplama süresinin takdiri, izin veren makama aittir. Bu süre bir yılı geçemez. Ancak, haklı sebeplerin bulunması halinde verilen süre, izin veren makamca bir yılı geçmemek üzere uzatılabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Çalışma Usul ve Esasları

Sorumlu Kurul:

Madde 11 - Gerçek kişiler, yardım toplama faaliyeti için en az üç kişiden ibaret sorumlu kurul oluşturmak zorundadırlar. Tüzelkişilerin sorumlu kurulu, yönetim organlarıdır.

Sorumlu kurulda görev alanlar ile değişikliklerin, izin veren makama on gün içinde bildirilmesi gerekir.

Gazete ve dergilerin uyacağı hususlar:

Madde 12 - Gazete ve dergiler tarafından toplanacak para yardımları, bankada açılacak özel bir hesaba yatırılır.

Yardıma katılan kişilerin adları ve yardım tutarı, yardımda bulunanın aksi yönde isteği olmadıkça, gazete ve dergide yayımlanır. Faaliyet sonunda toplanan yardımın miktarı, gazete ve dergi ile açıklanır.

Kamu görevlilerinin çalışabilmesi:

Madde 13 - Kamu görevlileri, vali veya kaymakamdan izin almadıkça yardım toplama faaliyetlerinde çalışamazlar.

Çalışması için izin verilen kamu görevlilerine, her ne ad altında olursa olsun ücret verilemez. Ancak, Türk Hava Kurumu tarafından kurban derisi, bağırsak toplamak, fitre ve zekat zarfı dağıtmak suretiyle yardım toplama faaliyetlerinde görevlendirilen kamu personeline Kurumca ücret verilebilir.

Silahlı Kuvvetler, adli ve idari yargıda görevli hakim ve savcılar ile güvenlik kuvvetleri mensupları ve özel kolluk görevlileri, yardım toplama faaliyetlerinde çalışamazlar.

Sorumluluk:

Madde 14 - Yardım toplama faaliyetine girişenler bu faaliyetin düzenli ve verimli bir şekilde yürütülmesinden, süresi içinde sonuçlandırılmasından, toplanan para ve eşyanın korunmasından ve amaca uygun şekilde kullanılmasından sorumludur.

İzin veren makamca yapılacak işler:

Madde 15 - Yardım toplama iznini veren makamca, her yardım toplama faaliyeti için bir dosya tutulur.

Yardıml toplama faaliyetinde görev alacaklara, faaliyetin konu ve süresini de belirten fotoğraflı bir kimlik belgesi verilir. Kimlik belgesi, faaliyetin sonunda geri alınıp, o işe ait dosyada saklanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Denetim

Faaliyetlerin denetimi:

Madde 16 - Yardıml toplama faaliyetleri ile sağlanan net gelirin gerçekleştirilmek istenen amaç doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığı izin veren makamın gözetim ve denetimine tabidir.

İzin veren makam, gerekli denetlemeyi yaptırmak üzere, memurlar arasından veya dışarıdan yeterli sayıda denetçi görevlendirir ve ilgililere bildirir.

İlgililer, denetçilerin isteği üzerine yardıml toplama faaliyetleriyle ilgili her türlü bilgi ve belgeyi vermek zorundadırlar.

Eski eser ve anıtların onarılması için yardıml toplamaya izin verilmiş olan hallerde, Vakıflar Genel Müdürlüğü veya Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından ayrıca denetleme yapılabilir.

Kesin hesabın çıkarılması:

Madde 17 - Sorumlu kurullar, yardıml toplama süresinin bitiminden itibaren on gün içinde toplanan yardımlın kesin hesabını çıkarmak ve bir örneğini izin veren makama vermekle yükümlüdürler. Zorunlu hallerde bu süre, izin veren makamca otuz güne kadar uzatılabilir.

İzin veren makam, kesin hesabın bir örneğini denetçilere gönderir.

Denetim sonucu:

Madde 18 - Denetçiler, yardıml toplama faaliyetlerinin belgelerini ve kesin hesabını inceleyerek, sonucu bir rapor halinde ve belirlenen süre içinde, görevlendiren makama verirler.

Denetleme raporu:

Madde 19 - Denetleme raporunun:

- Yardıml toplama faaliyetinin brüt gelirini,
- Yardıml toplama faaliyeti için yapılan gideri,
- Yardıml toplama faaliyeti sonunda sağlanan net geliri,
- Bu gelirin amacı gerçekleştirmede yeterli olup olmayacağı konusundaki bilgiyi,
- İzin veren makamca incelenmesi istenen hususlarla ilgili açıklamaları, içermesi gerekir.

Denetçiler, girmesinde yarar gördükleri hususları da rapora yazarlar.

Denetçilere verilecek ücret:

Madde 20 - Denetçilere verilecek ücretin miktarı İçişleri ve Maliye Bakanlıklarınca birlikte tespit olunur ve bu ücret İçişleri Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Madde 21 - 23 - (Mülga: 29/5/1986 - 3294/10 md.)

ALTINCI BÖLÜM Çeşitli Hükümler

Yardım toplama faaliyetinin giderleri:

Madde 24 - Makbuzla, belirli yerlere kutu koymak suretiyle, bankalarda hesap açtırarak, yardım pulu çıkararak yardım toplama şekillerinde giderler, brüt gelirin yüzde onunu; eşya piyangosu düzenleyerek, kültürel gösteriler tertipleyerek, sergiler açarak, spor gösterileri, gezi ve eğlenceler düzenleyerek yardım toplama hallerinde ise giderler, brüt gelirin yüzde kırkını geçemez.

Giderlerin gösterilen oranları geçmesi halinde aradaki fark, haklı nedenler olmadıkça, sorumlu kurul üyelerine ödettirilir.

Kalan yardımın devri:

Madde 25 - Toplanan yardımın, amacı gerçekleştirecek miktara ulaşamaması veya amacın gerçekleşmesinden sonra bir miktarının artması hallerinde; söz konusu yardımlar, izin veren makamlarca, yardım hangi amaç için toplanmış ise, o veya benzeri amacı gerçekleştirebilecek kuruluş veya kuruluşlara devrettirilir.

Basımevlerinin sorumluluğu:

Madde 26 - Basımevleri, izin almak suretiyle yardım toplama faaliyetine girişen kişi ve kuruluşların bastıracağı makbuz, bilet ve yardım pullarının seri ve numaralarını bastıktan sonra durumu, yedi gün içinde izin veren makama bildirmek ve basılanların birer örneğini göndermek zorundadırlar.

Yabancı temsilciliklerce yardım toplama:

Madde 27 - Türkiye'de yabancı temsilciliklerce yardım toplanması Dışişleri Bakanlığının iznine bağlıdır. Yabancı temsilciliklerin yardım toplama faaliyetlerinde bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Yardımanın Devlet malı sayılması:

Madde 28 - Yardım toplama faaliyetinden elde edilen mal ve paralar Devlet malı sayılır. Bunlara karşı suç işleyenler, Devlet memuru gibi cezalandırılırlar.

Cezalar:

Madde 29 - Bu Kanunun hükümlerine aykırı olarak izinsiz yardım toplayanlar, üç aydan altı aya kadar hafif hapis ve ikibinbeşyüz liradan onbin liraya kadar hafif para cezasına mahkum edilirler. İzin verilen yer dışında yardım toplayanlar ise, iki aydan dört aya kadar hafif hapis ve ikibin liradan yedibin beşyüzliraya kadar hafif para cezasına mahkum edilirler. Ayrıca, her iki halde de, izinsiz toplanan mal ve paranın müsaderesine hükmolunur.

(İkinci fıkra Mülga: 29/5/1986 - 3294/10md.)

Bu Kanunun diğer hükümlerine aykırı davranışların fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde haklarında, bir aydan üç aya kadar hafif hapis cezası hükmolunur.

Yönetmelik:

Madde 30 - Bu Kanunun 5, 8 ve 23 üncü maddelerinde öngörülen hususları ve Kanunun uygulamasına ilişkin esas ve usulleri belirleyen yönetmelik, İçişleri ve Maliye bakanlıklarınca Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde hazırlanarak Resmi Gazetede yayımlanır.

Saklı tutulan hükümler:

Madde 31 - Mevzuat hükümlerine göre bazı derneklere, vakıflara, meslek kuruluşlarına ve kamu kuruluşlarına tanınmış hak ve ayrıcalıklar saklıdır.

Kaldırılan hükümler:

Madde 32 - 23 Teşrinisani 1331 tarihli Cem'i İnanat Nizamnamesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 - (2860 sayılı Kanunun kendi numarasız geçici maddesi olup teselsül için numaralandırılmıştır.)

Cem'i İnanat Nizamnamesine göre yürütülmekte olan yardım toplama faaliyetleri, bu Kanunun 30 uncu maddesinde gösterilen yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde, bu Kanunda belirtilen usullere uydurulur.

Yürürlük:

Madde 33 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 34 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.